

Lenka Jiroušková

Za Anežkou Vidmanovou

Středověké artes moriendi snad pomohly umírajícím připravit se na odchod z tohoto světa; pozůstali však na smrt blízkého nemohli a nemohou být připraveni nikdy. Smrt nečekaná jako by nadto byla ztrátou dvojnásobnou. V neděli 25. července roku 2010 zemřela PhDr. Anežka Vidmanová, CSc., ve věku nedožitých jednaosmdesáti let. Její náhlý odchod je dvojnásobnou ztrátou i v jiném slova smyslu: odešla žena pevných morálních postojů a zásad, přísná k sobě i k jiným, skromná, laskavá. A odešla vynikající latinská medievalistka, jejíž ztrátu nebude možné nahradit.

Rodačka z Mladé Boleslavi (22. října 1929) strávila válečná léta z důvodu dočasného pracovního přeložení otce – strojního zámečníka – v Brně, studium na II. reálném gymnáziu v Brně-Husovicích dokončila po roce 1945 na reálném gymnáziu opět v Mladé Boleslavi. Po maturitě v roce 1948 se zapsala na pražské Filozofické fakultě ke studiu oborů latina a čeština. Diplomovou práci *Odraz českého rybníkářství v latinské literatuře humanistické* přepracovala na návrh katedry na práci dizertační (tiskem 1953) a již roku 1953 za ni získala doktorát filozofie. Profesori Bohumil Ryba, Antonín Salač, Karel Svoboda a Antonín Škarka, jejichž semináře navštěvovala, ovlivnili natrvalo budoucí práci Anežky Vidmanové, věnovanou cele latinskému písemnictví českého středověku v kontextu evropském, s pevnými základy v latinské literatuře klasické. A byli to pánové Ryba a Salač, kteří nabídli mladé absolventce zaměstnání na svých právě zřizovaných pracovištích ČSAV. Po čtyřměsíčním pedagogickém působení na střední všeobecněvzdělávací škole v Bystrici u Benešova nastoupila Anežka Vidmanová 1. ledna 1953 do Kabinetu pro studia řecká, římská a latinská a setrvala v této instituci s neustále se měnícím názvem až do svého důchodového věku (v podobě plného úvazku do 31. 12. 1989). Do Salačova Kabinetu byla Anežka Vidmanová přijata na obor středolatinšské literatury, jejím hlavním – a celoživotním – pracovním úkolem se však stalo vydávání latinských spisů M. Jana Husa.¹ Svému nejvlastnějšímu zájmu, studiu bohemikální latinské literatury, staré české literatury a jejich vztahů ke středolatinšské literatuře evropské, se dostávala pouze v dobách měnících se okolností při vydávání Husových spisů a ve volném čase. Nikdy této fatální disproporce nepřestala litovat. Přesto za sebou zanechala úctyhodnou řadu studií v této oblasti a ze zvoleného oboru získala v roce 1960 za práci *Burleyovy Životy starých filozofů a jejich české překlady* (tiskem 1962) hodnost kandidáta věd.

¹ K okolnostem formování tohoto úkolu v kontextu počátečního rozdělování kompetencí v nově vzniklém Kabinetu a současně v politickém kontextu doby viz její rozhovor s Jindřichem Pokorným (Vidmanová 2003: 124).

Rozsáhlá publikační činnost Anežky Vidmanové, čítající na 356 položek,² zahrnuje jak kritické edice středolatinských děl (zvláště Husových), výběry středolatinských textů ve vlastním českém překladu či úvodní studie k překladům z pera jiných, tak především četné studie (vedle češtiny též v němčině, francouzštině a italštině) a dále recenze, zprávy či příspěvky do kolektivních děl. Práce Anežky Vidmanové se pohybují napříč nejrůznějšími žánry středověkého písemnictví. Přesto lze vysledovat několik hlavních oblastí jejího badatelského zájmu, otázky a texty, k nimž se znovu vrací, k nimž hledá nové cesty a následně precizuje své poznatky. Přitom zřetelně vystávají metodologické přístupy, formované již v počátečním období její badatelské dráhy. První úkol v Salačově Kabinetu – vyhledávání a identifikace citátů z Husových latinských děl – zdá se vpravdě určit směr prací Vidmanové ad fontes, a to v celé polysemní šíři tohoto výrazu: nejen hledání autorit citovaných či parafrázovaných ve středověkých textech, ale především hledání předloh vybraných středolatinských a staročeských děl, rozkrývání jejich textové tradice pomocí srovnání všech dostupných zápisů a verzí, odhalování postupu zacházení s předlohami a stanovení proměn na jazykové, stylistické i strukturní rovině, to vše jako cesta vedoucí k dalším otázkám – otázkám autentičnosti, autorství, literárněhistorického kontextu. *Conditio sine qua non* této cesty je skutečná práce s prameny, s dochovaným rukopisným materiálem v jeho komplexnosti. Textová kritika spojená s kodikologickou analýzou materiálu, kombinace filologických a literárněhistorických přístupů jsou metodologickými premisami všech prací Anežky Vidmanové. S nimi se snoubí další, neméně podstatná: nutnost zkoumání jak staročeských, tak středolatinských děl bohemikální provenience nikoli izolovaně, nýbrž v evropském kontextu, s ohledem na evropskou literární tradici, s eventuálním přesahem až k literatuře antické. Požadavek zdánlivě banální (jenž ovšem na české badatelské scéně není samozřejmostí ani dnes) byl v době, kdy jej začala Anežka Vidmanová ve svých studiích uplatňovat, vpravdě novátorský. Vyžadoval navíc kompetence a znalosti filologa a literárního historika, klasického filologa a medievalisty. Jejich spojení v osobě jedné badatelky obohatilo českou literární medievalistiku o práce zásadního významu.

Postulát práce s rukopisy při analýze literárních děl vycházel z vlastní ediční praxe, především ze zkušeností při vydávání Husových spisů. V roce 1958 vydala Anežka Vidmanová kritickou edici Husových univerzitních promluv (*Positiones - Recommendationes - Sermones* [Praha, SPN]), v níž však nemohla být z technických důvodů publikována různocítení. Pro nově založenou ediční řadu ČSAV *Magistri Iohannis Hus Opera omnia* (OO) při nakladatelství Academia pak připravila další tři kritické edice (*Sermones de tempore, qui Collecta dicuntur* [1959, OO VII]; *Passio Domini nostri Iesu Christi* [1973, OO VIII]; *Lectionarium bipartitum - Pars hiemalis* [1988, OO IX]). Těmto čtyřem úctyhodným

² „Bibliografii prací z let 1999–2010“ viz níže v tomto čísle ČL; souhrnná bibliografie se připravuje.

svazkům předcházelo už v roce 1953 jako první ediční počín (v pouhých čtyřicetiletých letech!) vydání humanistického traktátu o rybníkářství (*De piscinis*) Jana Dubravie. Ediční korpus badatelky doplňuje kritické vydání veršované *Vita scholastica* připisované italskému autorovi Bonvicinovi de Ripa (druhá polovina 13. a počátek 14. století; spolu se skladbou *Rudium doctrina* neznámého autora) pro prestižní nakladatelství Teubner pod názvem *Quinque claves sapientiae* (1969); editorka zde poprvé rozeznává osm vložených prozaických exemplů jako pozdější dodatky Bonvicinova díla a odděluje je textově od celku skladby. V roce 1999 vyšla poslední edice Anežky Vidmanové pod názvem *Listy na Husovu obranu z let 1400–1412 – Konec jedné legendy?*, kterou připravila spolu s Boženou Kopiczkovou; doprovodné analýzy potvrzují provokativní hypotézu, kterou Vidmanová vyslovila již dříve, že se totiž v případě vydaných dopisů nejedná o autentické dokumenty, nýbrž o univerzitní *dictamina* složená několik málo let po Husově smrti.

Tři rozpracované edice Husových děl, jež měla být rovněž zařazena do řady *Opera omnia*, už Anežka Vidmanová nestihla dokončit: druhou část *Lekcionáře* (*Lectionarium bipartitum – Pars aestiva*), reedici univerzitních promluv z roku 1958 doplněnou o další rukopisy, různocnění a simlie, a reedici Husových *Collect* z roku 1959.³ Práce na těchto i všech dalších Husových edicích však vedla k četnému počtu studií. Hussiana tvoří důležitou část bibliografie A. Vidmanové a zabývají se otázkami textové tradice a husovské editologie, jazyka a stylu (kurzy, hexametry, citáty apod. u Husa), autorství a dochování Husových spisů (viz např. studie ke staroboleslavskému husitskému kodexu) či Husových vztahů k dalším dobovým osobnostem a jejich dílu (zejména Viklefovu). Zahrnují rovněž jiná díla téhož dobového kontextu (jako Borotínovy dopisy Rokycanovi, magdeburskou determinaci Jana Falkenberga, řezenský list Jeronýma Pražského aj.), jejichž úplné či částečné edice jsou často součástí těchto studií.

Jakkoli je dnes počítač přirozeným nástrojem pro přípravu edic a psaní textů, museli si čeští editoři a badatelé ještě desítky let po založení Akademie věd vystačit bez něj. Kdo ví, kolik archů papíru stojí vypisování jednotlivých variant a různocnění při kolaci byt jen malého počtu rukopisů krátkého středověkého textu, nemůže než mít úctu k editorským výkonům předpočítačového věku. Děrné štítky byly v padesátých a šedesátých letech zaklínadlem. Nicméně i na tomto poli byla Anežka Vidmanová u nás průkopnicí, když jako první zareagovala na počáteční evropské pokusy zavádění počítačů do ediční praxe a začala prosazovat počítačové, respektive matematické metody při vydávání středolatinských textů u nás. Její metoda – vyvinutá pro usnadnění stanovování závislostí

³ K přehledu o stavu vydávání Husových děl a seznamu vydaných a plánovaných svazků v *OO* viz následující bibliografie č. 16. Součástí řady (sv. XXVI *Dubia*) měla být původně i edice traktátu *De orthographia Bohemica* (Husovo autorství tohoto spisu zpochybnila Vidmanová už v šedesátých letech) jako společný projekt Anežky Vidmanové s Jiřím Daňhelkou; ani tento počín už nebude v této sestavě uskutečněn.

mezi jednotlivými rukopisy daného textu a „k zjištění kombinací (konstelací) rukopisů jako podkladu pro stemma a k vyhledávání paralel nejrůznějšího druhu“ (VIDMANOVÁ 1969: 34) – vycházela z teorie kombinatoriky a spočívala ve statistice všech skupin vzájemně příbuzných rukopisů.⁴ První teoretickou studii publikovala již v roce 1969 (IBID.), později následovala řada dalších (česky a francouzsky), stejně jako praktické využití dané metody na některých vlastních edicích. Pečlivou kolaci rukopisného materiálu však Anežka Vidmanová strojům nikdy plně nesvěřila, o čemž svědčí stohy děrných lístků – právě s excerpty z Husových děl – a desítky rukou popsaných papírů s rukopisnými variantami, jež jsou součástí pozůstalosti. O to víc je její ediční odkaz hoden obdivu.

Třebaže zůstala v oblasti textové kritiky víceméně věrná tradiční stemmatologické metodě, byla otevřená i jiným metodologickým přístupům a i nejdůležitějších postupů si vážila. Některé své teoretické postuláty středolatinšské textové kritiky, obecně i přímo pro bohemikální materiál, publikovala opět v časopiseckých studiích (jako první „Edice středověkých latinských děl nediplotické povahy“ [1963], dále např. „K středolatinšské textové kritice“ [1971], „Probleme der Textkritik im Spätmittelalter“ [1979], „A propos de la classification des variantes“ [1979], „K vydávání latinských textů české provenience ze 14. a 15. století“ [1985] aj.). Své teoretické znalosti a praktické zkušenosti se pokusila předat dál i ve formě vysokoškolské výuky, tato snaha se však omezila na pouhý jeden semestr. Jak sama Anežka Vidmanová říká: „To mělo dvojí důvod: můj zdravotní stav a přístup posluchačů“ (Vidmanová 2003: 125–126). Komplexní problematika vyžadující rozsáhlé kompetence zřejmě převyšovala ochotu posluchačů ponořit se do minuciózní práce „na pomezí vědy a umění“ (IBID.). Ze semináře v Ústavu klasických studií na FF UK v letním semestru 1994 tak nevyšli noví editoři, zůstal však soubor nepublikovaných přednášek „Úvod do středolatinšské textové kritiky“.

Neuskutečněn zůstal i záměr emocionálně nejniternější: napsat monografii o české a latinské beletrii lucemburských Čech. Oficiálně jej Anežka Vidmanová formulovala již v osmdesátých letech,⁵ tématem rozhovorů byl až do její smrti. Celou řadu přípravných studií publikovala časopisecky, a již ty by vydaly na výbor úctyhodného rozsahu a zásadního významu. Sama je zamýšlela vydat jako tzv. *Laborintus II* – tematicky utříděné, přepracované a doplněné o soupisy všech rukopisů zachovaných v našich knihovnách či bohemikálního původu k jednotlivým dílům; k realizaci však bohužel nedošlo.⁶ Tematické celky těchto prací odpovídají vybraným latinským dílům evropského středověku,

⁴ K přesnému popisu metody spolu s přehledem všech prací Anežky Vidmanové k tématu viz Hadravová – Hadrava 2001–2002: 112–113.

⁵ Viz rozhovor v časopise *Naše rodina* u příležitosti vydání *Zlaté legendy*: „[redakce:] Co vy sledujete studiem Zlaté legendy?“ – [AV:] „Pro mne je součástí práce o zábavné próze latinské a české v lucemburských Čechách. Ráda bych o ní napsala knížku“ (Vidmanová 1984: 13; viz též eadem 2003: 127).

⁶ Ráda bych dostála badatelčině přání a vydala po dohodě s pozůstalými výbor všech jejích prací k tématu v intencích jejího záměru.

jimž se v Čechách doby lucemburské dostalo nových zpracování jak v latině, tak v národním jazyce. I v této oblasti dospěla Anežka Vidmanová k zásadním poznatkům. Osobně si nejvíce cenila prací kolem staročeského *Pasionálu*, které jí dovolily navrhnout přesné datování jeho vzniku (poprvé 1982). Cesta k datu 1357 vedla takřka všemi metodologickými poli badatelky: od prozkoumání všech rukopisů českého *Pasionálu* a všech latinských rukopisů *Zlaté legendy* Jacoba de Voragine dochovaných v Čechách, přes komparaci textové struktury (stanovení pořadí jednotlivých článků a identifikace článků v Čechách přidaných) až po stanovení vzájemného poměru českých a latinských verzí. Už analýzy tohoto jediného díla vedly k výsledkům, jež se později potvrdzovaly u dalších zkoumaných textů: že totiž české verze latinských látek nejsou jen opisy, pouhými mechanickými kopiemi předloh, nýbrž že se jedná o individuální zpracování odrážející jak dobový kontext svého vzniku, tak nesoucí charakteristické znaky svých pisarů/zpracovatelů. Anežce Vidmanové tudíž patří primát i ve formulování teze tzv. bohemikálních redakcí: v latinských rukopisech české provenience jsou středolatinická díla dochována často v odlišné podobě než v rukopisech evropských, přičemž teprve tyto specificky bohemikální redakce evropských látek se stávaly ve středověku předlohou pro zpracování v národním jazyce. České země doby lucemburské přitom neměly pouze roli receptivní, nýbrž byly často výchozím bodem, odkud teprve se specifické redakce evropských látek rozšířily po celé Evropě (respektive po území Koruny české). Existenci takových bohemikálních redakcí vzniklých zpravidla v době Karla IV. prokázala Anežka Vidmanová (stejně minuciózními rozbory jako v případě *Pasionálu*) u celé řady dalších děl: u populární sbírky exemplů *Gesta Romanorum* a jejího českého zpracování s názvem *Příběhy římské* (poprvé 1972), u středolatinického zpracování řeckého románu o Alexandrovi *Historia de preliis*, jehož recenze I(Ĵ)³ se stala předlohou české prozaické *Historie o Alexandrovi* (poprvé 1963); u Pseudo-Burleyových *Životů starých filozofů* (*De vita et moribus philosophorum*) s připojeným *Breviloquiem* Johanna Guallensis (poprvé 1957–1958), jež doznaly čtyř českých překladů (poprvé ještě ve 14. století s titulem *O čtyřech ctnostech základních...*); u metaforického spisu *Liber scaccorum* Jacoba de Cessolis přeloženého do češtiny Tomášem Štítným jako *Knížky o hře šachové* (poprvé 1979) aj. Další významné práce z oblasti prózy doby lucemburské jsou věnovány populární sbírce bajek *Quadripartitus* (česky *Čtverohrnáč*), kterou podle Vidmanové přinesl z Itálie do Čech a obsahově ovlivnil Jan ze Středy (pojetí, v němž polemizovala s J. Tříškou), či rukopisnému dochování *Kroniky Trojánské* a její latinské předloze *Historia destruccionis Troie* Guida de Columna. Latinské spisy Mistra Klareta či lucemburské falzum *Privilegium Alexandri Magni Slavis datum* jsou dalšími díly, jejichž literárněhistorický kontext a textovou tradici Anežka Vidmanová osvětlila. Poznatky o vztazích českých zpracování k jejich středolatinickým předlohám přitom Vidmanová neprezentovala pouze v podobě detailních studií, nýbrž i ve formě recenzí na nově vydaná díla, a to často v podobě brilantních zkratk. To je případ sbírky exemplů *Dolo-*

pathos (též *Historia septem sapientum*) a jejího vztahu ke *Kronice sedmi mudrců* či české povídky o Apolónovi a její předlohy *Historia Apollonii Regis Tyri* opět v bohemikální redakci. Vidmanové recenze jsou stejně důležité jako její studie: nenabízejí jen kritický pohled na danou práci, nýbrž vedou s jejím autorem odborný dialog, domýšlejí jeho postuláty, korigují detaily, nabízejí jiné cesty, navrhují jiná řešení. Vždy s respektem.

K uvedeným prozaickým dílům 14. a 15. století se Anežka Vidmanová ve svých bádáních opětovně vracela, zároveň však své poznatky o nich prezentovala v souhrnných studiích o beletrii lucemburských Čech (poprvé „Středolatinšská beletrie a Čechy“ [1975]; dále např. „Karel IV. a latinská literatura v Čechách“ [1984]; „Středolatinšská »beletrie« jako prostředek k poznávání cizích zemí v Čechách“ [1996]; „Nejstarší česká beletrie a její kořeny a paralely [1998]; naposledy „Latinsko-česko-německá beletrie v lucemburských Čechách. (Zamyšlení na začátku cesty)“ [2003]). Kromě toho se vyjadřovala i k dalším aspektům literatury doby Karlovy, jako např. k tzv. protohumanismu („Středolatinšská beletrie, Jan ze Středy a olomoucký protohumanismus“ [1980] aj.). Ani nově objevené pařížské zlomky latinské *Dalimilovy kroniky* nenechala bez povšimnutí – vydala jak jejich kritickou edici, tak rozsáhlou kodikologickou a textovou analýzu (podloženou srovnáním latinského textu s českou a německou verzí) spolu se závěry týkajícími se autorství, doby a místa vzniku tohoto překladu (2006). Práce nad dalším významným dílem zábavné prózy doby Karla IV., kterému se Anežka Vidmanová věnovala téměř pětadvacet let svého života, bohužel zůstala rovněž nedokončená: je to edice anonymního sborníku *Summa recreatorum*, populární kompilace s funkcí zábavnou i poučnou, sepsané pro Karlův dvůr. Pod názvem *Kratochvilník krále Karla* připravovala badatelka edici čtvrtého a pátého traktátu (vzhledem k četným zde obsaženým exemplům významných to zdrojů středověké vyprávěcí literatury) spolu s českým překladem. Několik publikovaných studií osvětluje textovou podobu, prameny a literárněhistorický kontext *Summy* (1998 [víckrát], 2004 [víckrát], 2007), edice se však zveřejnění nedočkala.

Anežka Vidmanová se ovšem nevěnovala pouze středověké prozaické produkci. Snad všichni znají její český výbor ze středolatinšské světské poezie *Sestra Múza* (1990), na němž se podílelo několik překladatelů. Antologie byla připravována v době, kdy v Čechách nebyl snadný či vůbec možný přístup k moderním západním edicím a sekundární literatuře. Vedena snahou o aktualizaci připravila Anežka Vidmanová reedici výboru, který měl vyjít v nakladatelství KLP. Smrt ji zastihla uprostřed korektur sazby, snad však přesto tento bestseller spatří světlo světa. V podobě studií pak Anežka Vidmanová věnovala zvláštní pozornost nejen obecným otázkám latinské světské poezie („Ze středolatinšské světské poezie“ [1980]); „Středolatinšská poesie jako pokračování a překonávání latinské poesie antické“ [1985–1986]), nýbrž i vybraným skladbám, opět z českého prostředí (*Sporu fialky s růží*, básním *De omni statu mundi* či *De vino bono*, rýmované bajce o jestřábu a vráně aj.). Ani duchovní po-

ezie nezůstala stranou jejího zájmu, jak mimo jiné dosvědčuje její spolueditorství prvního dílu *Jistebnického kancionálu* (2005), na němž spolupracovala s Jaroslavem Kolářem a Hanou Vlhovou-Wörnerovou.

Jako filoložka a literární historička se nemohla vyhnout základním otázkám svého oboru. Četné studie s vševypovídajícími názvy jsou proto věnovány otázkám jazyka (její vůbec první článek „Středověké latinské metonymie“ [1955]; „K výslovnosti a grafice středověké latiny v Čechách“ [1969]; „Staročeské pokusy o hexametru a pentametru“ [2004] aj.) a úkolům středolatinšské medievalistiky („K některým otázkám středolatinšské filologie“ [1963]; „Klasická filologie očima medievalisty“ [1977]; „Cesta k dějinám středolatinšské literatury“ [1978]; „Soupisy rukopisů a literární historie“ [1984] aj.).

Velmi významným příspěvkem k domácímu bádání o latinském písemnictví zůstává *Slovník latinských spisovatelů* (1984, reedice 2004) připravený kolektivem autorů pod vedením Evy Kuřákové (za antickou část) a Anežky Vidmanové (za neantické, tedy středověké, humanisticko-barokní a novolatinšské období). Jeho přínos spočívá nejen v širší zpracovávaného materiálu, nýbrž především v zohlednění bohemikální literární produkce v období poantickém, a to zásluhou redaktorky, jež je zároveň autorkou četných hesel o středověkých autorech. Je snadné najít slabiny na práci, jež vznikala opět v období bez přístupu k západní literatuře, někteří recenzenti reeditovaného svazku je také hledali a vnímala je i Anežka Vidmanová. U vědomí doby vzniku této v Čechách ojedinělé příručky nezbyvá ovšem než i zde vzdát úctu. Právem získaly obě redaktorky v roce 1985 čestné uznání Odeonu.

Anežka Vidmanová se jako autorka podílela i na dalších kolektivních dílech: přispěla hesly ze středolatinšské literatury do *Příručního slovníku naučného* (1962–1967), hesly o textové kritice, latinském jazyku či římské literatuře ve středověku a četnými jinými do *Encyklopedie antiky* (1973, 21974), kapitolou „Adaptace antických látek v počátcích české prózy“ do sborníku *Antika a česká kultura* (1978), kapitolou „Středověká latinská literatura“ do sborníku *Kultura středověku* (1972, 21995). Pro zahraniční lexikony, slovníky a encyklopedie byla požádána o hesla k Horatiovi v Čechách (*Enciclopedia Oraziana* 1998) či k antické literatuře ve středověkých Čechách (*Der neue Pauly* 15/3, 2003). Pro domácí *Lexikon české literatury* (2000) sestavila heslo svého učitele Bohumila Ryby.

Přesahy do antické literatury byly pro Anežku Vidmanovou stejně charakteristické jako přesahy do literatury novodobé. Tak se v jedné studii ocitli spolu Caesarius z Heisterbachu, *Olomoucké povídky* a František Kubka (1974), v další zkoumala Vidmanová postmoderní antiku v dílech Josefa Škvoreckého (1999), s nímž ji pojilo dlouholeté přátelství. Četla ráda a hodně, a to nejen středověkou literaturu. Neustále sledovala aktuální domácí produkci původní i překladové literatury, pravidelně se zúčastňovala ankety *Lidových novin* o knihu roku. Poskytovala rozhlasová interview, časopisecké rozhovory, přispívala nikoli jen do odborných periodik. Snad i v tomto duchu „žité literatury“ podporo-

vala překladatelské počiny středověkých latinských děl do češtiny: je autorkou úvodních studií k antologii středověké žákovské poezie (R. Mertlík 1971), k překladu Boethiovy *Útěchy z filozofie* (V. Bahník 1982), *Discipliny clericalis* Petra Alfonsi (E. Mendelová 1997), či nejnověji doslovu k bibliofilskému vydání *Nové legendy o sv. Václavu* Karla IV. (2008), jež byla v Olomouci vyhlášena knihou roku 2008. K překladu *Zlaté legendy* Jacoba de Voragine (V. Bahník 1984), za kterou oba autoři obdrželi v roce 1985 cenu nakladatelství Vyšehrad za rok 1984, přispěla vedle úvodní studie rovněž překladem legend domácích světců (v přepracované reedici z roku 1998 přeložila Anežka Vidmanová ještě některé další legendy světců evropských, k týmu obou překladatelů přibyla Irena Zachová).

Nezůstalo jen u zmíněných tří ocenění. Za své husovské edice a studie obdržela Anežka Vidmanová v roce 1965 při 550. výročí Husova upálení medaili ministerstva kultury a v roce 1966 plaketu Karlovy univerzity. Osobně si velmi vážila pozvání na *Mezinárodní sympozium o Mistru Janu Husovi* konané na Lateránské univerzitě v Římě v prosinci 1999 (kde vystoupila s referátem o stavu kritického vydávání Husova díla [tištěnou podobu referátu viz níže bibliografie č. 16 a 35]) a osobního setkání s papežem Janem Pavlem II. při této příležitosti. V roce 2000 jí Akademie věd ČR udělila medaili Josefa Dobrovského, v roce 2004 obdržela od Husitské teologické fakulty výroční medaili Univerzity Karlovy, vydanou u příležitosti 650. výročí založení univerzity. V roce 2009 byla senátem navržena na státní vyznamenání; udělení medaile Za zásluhy (tradičně propůjčované 28. října) však prezident republiky nepodepsal. V zahraničí je od první poloviny devadesátých let pravidelně zařazována do každoročních biografí *The International Who's Who of Women* (London) a *Women of the Year* (American Biographical Institute), od roku 2003 pak do svazku *Great Women of the 21 Century* (Raleigh, North Carolina, USA).

Politicky nikdy neorganizovaná Anežka Vidmanová nasazovala své síly výhradně v badatelských organizacích: v letech 1954–1974 byla členkou výboru Jednoty klasických filologů (JKF), z toho šestnáct let pracovala jako redakční tajemnice časopisu *Zprávy JKF* (od 1958), aktivně se podílela na práci medievalistické sekce. Od roku 1963 se podílela na činnosti několikrát reorganizované Komise pro vydávání spisů M. Jana Husa, od roku 1993 na činnosti Komise pro studium problematiky spojené s osobností, životem a dílem M. Jana Husa při České biskupské konferenci. Od roku 1990 byla též členkou Komise pro soupis a studium rukopisů při Archivu AV ČR.

Není toho málo na jeden lidský život. Obzvlášť připočte-li se rodina – dvě dcery a manžel, klasický filolog a světově uznávaný epigrafik Ladislav Vidman, s nímž Anežka Vidmanová vydala jednu studii (1964), sdílela vše lidské i odborné, a s jehož předčasnou smrtí se – a jak by také mohla – nikdy nesmířila. A není toho už vůbec málo, zohlední-li se technické možnosti a politický kontext doby vzniku většiny prací Vidmanové i její celoživotně špatný zdravotní stav. Za komunistického režimu nesměla vycestovat, po jeho pádu se její zdra-

votní stav zhoršil natolik, že práce s rukopisy in situ či bádání v odborných knihovnách byla vyloučena. Byla odkázána na pomoc přátel a kolegů, kteří vypůjčovali knihy a dodávali xerokopie, na jejich návštěvy, na telefon a poštovní korespondenci, aby s nimi mohla zůstat v lidském a odborném kontaktu. Svou účast na konferencích a v komisích pečlivě zvažovala, každá cesta ven z lyso-lajského bytu vyžadovala automobil s řidičem a byla utrpením a překonáním nutné závislosti, která jí byla nepřijemná. V posledních letech se jí zrak zhoršil natolik, že už nedůvěřovala svým korekturám a kolacím, u nichž často rozhoduje jediné písmenko. V takových chvílích víc než kdy jindy litovala, že neměla k ruce pomůcka, studenta, který by nejen s obstaráním knih, ale i s čtením rukopisů a korekturami pomohl. Pracovny vybavené solidní technikou, volný přístup do knihoven, mezinárodní mobilita, funkce, peníze z grantů a eventuálně pomůcka patří dnes více méně ke standardnímu obrazu českého badatele. Anežka Vidmanová žádnou z těchto samozřejmostí nedisponovala. Odbornou úroveň svých prací však nasadila laťku domácí badatelské obci vysoko nad standard. Třebaže byla za svého působení v Akademii věd školitelkou několika aspirantů, žádné žáky si nevychovala. Mnozí si ji však našli sami později, neodrazení jejími nároky na práci vlastní i druhých.

Sborníků, kterými se to dnes v českých i evropských badatelských kruzích jen hemží, nevyšlo k počtu Anežky Vidmanové mnoho. Přesněji řečeno, jeden – u příležitosti jejích sedmdesátin, v jediném unikátním exempláři. Nepotrpěla si na ně. Přesto. U příležitosti jejích osmdesátých narozenin uspořádala Nadace pro dějiny kultury ve střední Evropě z iniciativy Jiřího K. Kroupy v Clam-Gallasově paláci oslavu v kruhu kolegů a přátel a udělila Anežce Vidmanové nově založenou cenu Bohuslava Balbína. Komise pro soupis a studium rukopisů věnovala jubilantce z iniciativy kolegyně Marty Hradilové místo sborníku celé číslo *Studii o rukopisech* (XXXIX/2009, vyšlo v prosinci 2010), Anežka Vidmanová už se jej však nedočkala. Obávám se, že jí dlužíme mnohem víc.

Literatura

VIDMANOVÁ, Anežka

1969 „Středolatinšká textová kritika a počítačí stroje“; *Listy filologické* XCII, s. 28–35

1984 „Zlatá legenda“; *Naše rodina* XVI, č. 52, 27. 12., s. 13

2003 „Kariéra, nebo věda (s Anežkou Vidmanovou, badatelkou v oboru středolatinšských studií, hovoří Jindřich Pokorný)“; *Kritická příloha Revolver revue*, č. 25, březen, s. 116–129

HADRÁVOVÁ, Alena – HADRÁVA, Petr

2001–2002 „Matematické metody v ediční praxi“; *Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity*, č. 6–7, s. 105–114

Bibliografie Anežky Vidmanové za období 1998–2010

Sestavila Lenka Jiroušková

Bibliografie Anežky Vidmanové zahrnující práce z období 1999–2010 byla sestavena na základě rukopisných záznamů badatelky zachovaných v její pozůstalosti a doplněna podle bibliografické databáze Ústavu pro českou literaturu AV ČR (za ochotnou rešerši děkuji srdečně panu Františku Knoppovi; za provedení dalších údajů jsem zavázána Martě Hradilové z Oddělení pro soupis a studium rukopisů Masarykova ústavu/Archivu AV ČR).

Bibliografii prací Anežky Vidmanové do roku 1988 sestavila Eva Fialová (in *Folia historica Bohemica* XII, 1988, s. 457–470), do roku 1993 (bez recenzí a zpráv) Jiří Matl a Zuzana Silagiová (in *Laborintus. Latinská literatura středověkých Čech*, Praha 1994, s. 203–208), za období 1988–1998 Božena Kopičková (in *Medievalia historica Bohemica* VI, 1999, s. 254–257). Souhrnná bibliografie se připravuje.

Průběžné číslování záznamů respektuje celkové – anuální – členění bibliografie a nenavazuje na předchozí bibliografické soupisy. Recenze na uvedené práce Anežky Vidmanové jsou graficky označeny tečkou, lexikografická hesla o badatelce a další příspěvky o ní jsou označeny šipkou; obě kategorie nejsou zahrnuty do průběžného číslování.

1998

1] Nejstarší česká „beletrie“ a její středolatinské kořeny a paralely. In: *Speculum medii aevi. Zrcadlo středověku*. Sborník přednášek proslovených v rámci cyklu o kultuře a literatuře středověku, který proběhl na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze v únoru až květnu 1998. Cyklus uspořádala, sborník k vydání připravila a redakční poznámku napsala Lenka Jiroušková. Praha, KLP 1998, s. 124–149. [Studie.]

2] Legenda aurea a Čechy. Spletitá cesta Zlaté legendy do české literatury. In: Jakub de Voragine, *Legenda aurea*. Z latinského originálu Jacobi a Voragine Legenda aurea vulgo Historia Lombardica dicta (3. vyd., Breslau 1890, editor Theodor Grässe) přeložili Václav Bahník, Anežka Vidmanová a Irena Zachová. Český výbor uspořádala a Poznámku pořadatelky (s. 427–428) napsala A. Vidmanová. 2., přeprac. vyd. Praha, Vyšehrad 1998, s. 7–36.

- Zlatá legenda. *Hospodářské noviny*, 1999, č. 79, 23. 4., příl. HN na víkend, č. 16, s. 14; podepsáno (ip)

3] Magdeburská determinace Jana Falkenberga z roku 1411. In: *Facta probant homines. Sborník příspěvků k životnímu jubileu prof. dr. Zdeňky Hledíkové*. K vyd. připravili Ivan Hlaváček a Jan Hrdina. Spolupracovali Jan Kahuda a Eva Doležal-

lová. Slovo Úvodem (s. 11-13) napsal Ivan Hlaváček. Praha, Scriptorium 1998, s. 509-520. [Edice latinského traktátu (s. 512-519) s úvodním komentářem (s. 509-511).]

4] Die mittellateinische „Belletristik“ als Mittel zum Kennenlernen von fremden Ländern im Königreich Böhmen zur Zeit der Luxemburger. In: *King John of Luxembourg (1296-1346) and the art of his era*. Ed. K. Benešová. Prague 1998, s. 46-52. [Studie.]

5] Zitationsprobleme zur Zeit des Konstanzer Konzil. *Communio viatorum* XL, 1998, s. 16-32. [Studie.]

6] Intelektuální zábava na pražském lucemburském dvoře. *Muzejní a vlastivědná práce* XXXVI, 1998, č. 4, s. 248. [Teze přednášky o latinských kratochvilných spisech předčítaných u dvora.]

7] Životospráva pro císařský dvůr a městský dům. Na okraj knihy *Mensa philosophica*. *Listy filologické* CXXI, 1998, č. 1-2, s. 126-128. [Článek k edici *Mensa philosophica: Faksimile und Kommentar* (edd. Erwin Rauner a Burghart Wachinger, Tübingen: Niemeyer 1995) s glosou k dataci stanovené editory.]

8] Z olomoucké Univerzitní knihovny. *Ianua*, sv. 4, 1998, s. 75-81. [Recenze: M. Boháček - Fr. Čáda, Beschreibung der mittelalterlichen Handschriften der Wissenschaftlichen Staatsbibliothek in Olmütz, Köln/Weimar/Wien 1994.]

9] Vlastimil Kybal, Pontes Pragenses a počátky kalicha. *Listy filologické* CXXI, 1998, č. 3-4, s. 323-326. [Stať k pěti svazkům nové ediční řady Pontes Pragenses.]

10] In memoriam Arnošta Krause. *Svět literatury*, 1998, č. 15, s. 105-107. [Medailon u příležitosti symposia o Arnoštu Vilému Krausovi (Praha, 2. 10. 1997).]

11] Who is who antického světa - Podíl české vědy, *Akademický bulletin* 1998, č. 8 z 18. 6. 1998, s. 10. [Článek o historii encyklopedického projektu *Prosopographia Imperii Romani*, napsaný u příležitosti vydání šestého svazku (edd.: Leiva Petersen a Klaus Wachtel, Walter de Gruyter 1998), a o jeho českých spolupracovnících.]

12] Principles and Ideology of History of Government, ed. Wojciech Fałkowski, Sławomir Gawlas etc. (Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego, Quaestiones Mediae Aevi Novae. Vol. 1. Wydawnictwo DIG, Warszawa 1996, 166 s.). *Mediaevistik* 11, 1998, s. 204. [Referát.]

13] *Repubblica Ceca e Repubblica Slovacca*. In: *Enciclopedia Oraziana III*. Roma 1998, s. 587-588. [Heslo o recepci Horatia v Čechách a na Slovensku.]

1999

14] *Listy na Husovu obranu z let 1410–1412. Konec jedné legendy?* Praha, Univerzita Karlova–Karolinum 1999. 313 [16] s. – Spoluautorka Božena KOPÍČKOVÁ. [Edice se studií]

- HLAVÁČEK, Ivan: Božena Kopičková – Anežka Vidmanová, *Listy na Husovu obranu [...] Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters* LVI, 2000, č. 2, s. 652–653.
- HRŮZA, Karel: Božena Kopičková – Anežka Vidmanová, *Listy na Husovu obranu [...]. Bohemia* (München), Band 43, 2002, Heft 1, s. 265–267.
- IWAŃCZAK, Wojciech: Božena Kopičková – Anežka Vidmanová, *Listy na Husovu obranu [...]. Kwartalnik Historyczny* CVIII, 2001, s. 114–116.
- KOLÁR, Jaroslav: Z husitologie posledních let. *Česká literatura* II, 2001, č. 3, s. 329–330.
- NECHUTOVÁ, Jana: Božena Kopičková – Anežka Vidmanová, *Listy na Husovu obranu [...]. Listy filologické* CXXIII, 2000, č. 1–2, s. 204–206.
- NODL, Martin: Konec jedné Palackého fikce. *Souvislosti* X, 1999, č. 3–4 (41–42), s. 261–264.
- POŘÍZKA, Aleš: Listy na obranu Husovu ze 12. září až 2. října 1410. Konec druhé legendy? *Český časopis historický* IC, 2001, č. 4, s. 701–724. [Příspěvek k diskusi o pravosti listin polemizující se závěry studie B. Kopičkové a A. Vidmanové.]
- SILAGIOVÁ, Zuzana: Die lateinische Mediaevistik in der Tschechischen Republik (1997–2000). In: *Archivum Latinitatis Medii Aevi* LVIII, 2000, s. 300. [Anotace]
- ŠMAHEL, František: Božena Kopičková – Anežka Vidmanová, *Listy na Husovu obranu [...]. Český časopis historický* IIC, 2000, č. 2, s. 355–359.
- ŠMAHEL, František: Božena Kopičková – Anežka Vidmanová, *Listy na Husovu obranu [...]. Historica. Series Nova*, sv. 5–6 (1998–1999), 2000, s. 235–240.
- ZACHOVÁ, Jana: Božena Kopičková – Anežka Vidmanová, *Listy na Husovu obranu [...]. Bulletin Historického ústavu AV ČR* XI, 2000, č. 2, s. 11–12.
- ZILYNSKÁ, Blanka: Causa Hus. Nové publikace o českém reformátoru církve. *AUC HUCP* XL, 2000 [vyd. 2001], č. 1–2, s. 99–102.
- *Teologické texty* X, 1999, č. 5, s. 176. [Anotace.]

15] K vydávání Husových Opera omnia. *Husitský Tábor* XII, 1999, s. 9–21. [V souboru příspěvků Cesty bádání o husitství (po čtrnácti letech). Symposium konané v Husitském muzeu Tábor 19. září 1994.]

16] *Základní vydání spisů M. Jana Husa – Le principali edizioni degli scritti del Maestro Jan Hus*, Praha, Knihovna AV ČR 1999 (Vydala Komise pro studium problematiky spojené s osobností, životem a dílem M. Jana Husa při České biskupské konferenci), 22 s. [Viz záznam č. 35.]

17] Co se středověkým divadlem? *Svět literatury*, č. 17, 1999, s. 140–144. [Recenze: Eva Stehliková, A co když je to divadlo? Několikero zastavení nad středověkými latinským dramatem (Praha, Divadelní ústav/KLP 1998).]

18] Světlo ze Západu. *Svět literatury*, č. 18, 1999, s. 141–148. [Recenze: Ernst Robert Curtius, Evropská literatura a latinský středověk (z něm. orig. přeložili Jiří Pelán, Jiří Stromšík a Irena Zachová, Praha, Triáda 1998).]

19] Škvoreckého postmoderní antika. *Česká literatura XLVII*, 1999, č. 5, s. 554–557. [O autorově využití latinských citátů v povídkové knize *Prima sezóna* (1975) a znalostí antiky v detektivní próze *Nevysvětlitelný příběh aneb Vyprávění Questa Firma Sicula* (1998).]

20] Diskuse k problémům neolatinistiky. Zúčastnili se Alexandr Stich, Martin Svatoš, Martin Steiner, Anežka Vidmanová, Karel Beránek, Zuzana Silagiová, Mirjam Bohatcová, Jaromír Linda, Dana Martínková, Vladimír Urbánek, Markéta Klosová a Jan Kalivoda. *Listy filologické CXXII*, 1999, č. 3–4, s. 241–248.

21] Alessandro nel medioevo occidentale. A cura di Petro Boitani, Conrado Bologna, Adele Cipolla, Mariantonia Liborio, Introduzione di Peter Dronke (Verona 1997). *Listy filologické CXXII*, 1999, s. 265–267. [Recenze.]

- ▶ *Ave A. V. Sborník příspěvků pracovníků Ústavu pro klasická studia AV ČR a jejich přátel věnovaný dr. Anežce Vidmanové, CSc., k životnímu jubileu.* Za příspěvní Evy Polífkové k vydání připravil a v jediném unikátním exempláři vytiskl Jiří K. Kroupa, Praha 1999, 104 strany.
  - KOPÍČKOVÁ, Božena: *Mediaevalia historica Bohemica*, sv. 7, 2000, s. 286–287.
- ▶ Lexikon současných českých historiků. Uspořádali Jaroslav Pánek a Petr Vorel se spolupracovníky, Historický Ústav AV ČR, Praha 1999, s. 328–329, č. 675.
- ▶ Kopičková, Božena: K životnímu jubileu Anežky Vidmanové. *Mediaevalia Historica Bohemica*, sv. 6, 1999, s. 251–253. [Medailon k sedmdesátinám 12. 10.; připojena Bibliografie prací Anežky Vidmanové 1988–1998 (s. 254–257).]
- ▶ Zavadil, P. Kalendárium. *Listy filologické CXXII*, 1999, s. 250. [Připomínka výročí narození se stručným profesním biogramem Anežky Vidmanové.]

2000

22] Karel IV. jako spisovatel. In: Karel IV., *Literární dílo*. Z latinských originálů přeložili Jakub Pavel a Richard Mašek. Praha, Vyšehrad/občanské sdružení „Karel IV.“ 2000, s. 9–22.

- NECHUTOVÁ, Jana: Karel IV., *Literární dílo*. *Auriga. Zprávy Jednoty klasických filologů XLIV*, 2002, č. 1–2, s. 104–105.

- SPUNAR, Pavel: Král spisovatelem. *Literární noviny* XII, 2001, č. 6, 7. 2., s. 8.
- ŠMAHEL, František: Karel IV., Literární dílo. *Český časopis historický* IC, 2001, č. 2, s. 357; podepsáno F. Š.

23] Staročeský Pasionál z Teplé. *Studie o rukopisech* XXXIII, 1999–2000, s. 95–104. [Studie.]

24] Sedlák hranatý nebo chlap jak se patří? *Listy filologické* CXXIII, 2000, č. 1–2, s. 52–58. [Studie.]

25] Borotínovy dopisy Rokycanovi. In: *Septuaginta Paulo Spunar oblata (70 + 2)*. K vyd. připravil a bibliografický soupis jubilantových prací (s. 647–672) zpracoval Jiří K. Kroupa. Praha, KLP/Ústav pro klasická studia AV ČR 2000, s. 410–419. [Studie s edicí prvního dopisu.]

26] Slovo na závěr. In: Ladislav Vidman, *Můj italský rok*. K vyd. připravili Anežka Vidmanová a Jiří K. Kroupa. Praha, KLP 2000, s. 87–100. [Podrobnější životopis manžela k edici jeho vzpomínek na školní rok 1946/1947, strávený na studiích klasické filologie v Itálii.]

- BAŽANT, Jan: Ladislav Vidman, Můj italský rok. *Listy filologické* CXXIV, 2001, č. 3–4, s. 335–336.

27] Bohumil Ryba. *Listy filologické* CXXIII, 2000, č. 1–2, s. 185–186. [Medailon klasického filologa, editora a překladatele (8. 11. 1900 – 6. 2. 1980).]

28] Bohumil Ryba: Lexikon české literatury. Osobnosti, díla, instituce 3 M–Ř. Svazek II P–Ř. Zpracoval autorský a redaktorský kolektiv, vedoucí redaktor Ph.D. Jiří Opelík, CSc., Praha, Academia 2000, s. 1 355–1 358. [Slovníkové heslo.]

29] K novým Pramenům dějin českých. *Listy filologické* CXXIII, 2000, č. 3–4, s. 348–353. [Recenze: Kronika Františka Pražského. *Chronicon Francisci Pragensis* (ed. Jana Zachová, Praha, Nadace Patriae 1998, *Prameny dějin českých*. Nová řada. 1. díl. Series nova. Tomus 1).]

30] K nové ediční řadě staročeských památek. *Listy filologické* CXXIII, 2000, č. 3–4, s. 388–390. [Recenze: Ezopovy bajky. *Katonova dvojverší*. Rada otce synovi (ed. Eduard Petrů, latinské pasáže přeložila Jana Kolářová, Brno, Atlantis 1999, *Thesaurus absconditus* 2).]

31] Kejř versus Hus. *Listy filologické* 123, 2000, č. 3–4, s. 394–398. [Recenze: Jiří Kejř, *Husovo odvolání od soudu papežova k soudu Kristovu* (Ústí nad Labem, Albis International 1999) a Jiří Kejř, *Husův proces* (Praha, Vyšehrad 2000).]

32] K sedmdesátinám Jaroslava Kolára. *Česká literatura* III, 2000, č. 5, s. 554–556. [Recenze: Jaroslav Kolár, *Návraty bez konce. Studie k starší české literatuře* (ed. Lenka Jiroušková, Brno, Atlantis 1999).]

33] [Domnívám se, že dnešní civilní společnost...] *Souvislosti* XI, 2000, č. 1 (43), s. 147–148. [Odpovědi na čtyři otázky Ankety o překládání a překladatelích, čtení a čtenářích bible (s. 120–150).]

34] Jan Hus ve Vatikánu pohledem účastníků lateránského symposia. *Dějiny a současnost* XXII, 2000, č. 2, s. 35 [Příspěvek do ankety o významu římské konference o Janu Husovi.]

- ▶ *Římská rozprava o Janu Husovi očima účastníků.* Jan Hus ve Vatikánu. Mezinárodní rozprava o českém reformátorovi 15. století a jeho recepci na prahu třetího tisíciletí. Edd. Jaroslav Pánek a Miroslav Vladyka, Praha, Historický Ústav 2000, s. 102–103, 51, 108.
- ▶ Zpráva o udělení medaile J. Dobrovského (6. 9. 2000 ve Villa Lanna). *Akademický bulletin* 2000, č. 10 z 9. října 2000, s. 28.

2001

35] Základní vydání spisů M. Jana Husa. In: *Jan Hus na přelomu tisíciletí. Mezinárodní rozprava o českém reformátorovi 15. století a o jeho recepci na prahu třetího tisíciletí.* Papežská lateránská universita Řím, 15.–18. prosince 1999. Editoři Miloš Drda, František J. Holeček a Zdeněk Vybíral. Ústí nad Labem, Albis international 2001. s. 267–277. (Husitský Tábor. Supplementum. Sv. 1.)

36] „Summa recreatorum“. In: *Deutsche Literatur des Mittelalters in Böhmen und über Böhmen.* Vorträge der internationalen Tagung in České Budějovice 8.–11. September 1999. Herausgegeben von Dominique Fliegler und Václav Bok. Wien, Verlag Edition Praesens 2001, s. 169–179. [Studie.]

37] Verše v Husově Výkladu na Sentence Petra Lombarda. *Studie o rukopisech* XXXIV, 2001, s. 61–83. [Studie.]

38] Popisy Východu a čtenáři v Čechách. *Lidové noviny* XIV, č. 59, 10. 3, příl. Orientace, s. 22. [Popularizační stat.]

2002

39] Kursy v Husových rektorských projevech z r. 1409 a jejich význam pro konstituci textu. *Husitský Tábor* XIII, 2002, s. 81–95. [Studie.]

40] Neznámá evangelia – Novozákonní apokryfy I. *Listy filologické* CXXXV, 2002, č. 1–2, s. 154–156. [Recenze: Neznámá evangelia – Novozákonní apokryfy I (edd. Jan A. Dus a Petr Pokorný, Praha, Vyšehrad 2001).]

41] Na okraj Šmahelových Husitských Čech. *Listy filologické* CXXV, 2002, č. 1-2, s. 160-163. [Recenze: František Šmahel, *Husitské Čechy. Struktury, procesy, ideje* (Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2001).]

42] Hus očima novin. *Listy filologické* CXXV, 2002, č. 1-2, s. 163-164. [Recenze: Jiří Kotyk, *Spor o revizi Husova procesu* (Praha, Vyšehrad 2001).]

2003

43] Latinsko-česko-německá beletrie v lucemburských Čechách. (Zamyšlení na začátku cesty.) *Mediaevalia Historica Bohemica*, sv. 9, 2003, s. 165-173. [Přepřacované znění přednášky Lucemburské otevírání oken do Evropy. Mezi filologií, literární historií a historií (23. 6. 1999).]

44] Prague status illustratus – Ein antiböhmisches Spottgedich. In: *Magister et amicus. Festschrift für Kurt Gärtner zum 65. Geburtstag*, herausgegeben von Václav Bok und Frank Shaw. Wien, Edition Praesens 2003, s. 747-753. [Studie.]

45] Die Antike in der mittelalterlichen Kultur der böhmischen Länder. In: *Der Neue Pauly – Enzyklopädie der Antike. Rezeptions- und Wirtschaftsgeschichte*, Band 15/3. Stuttgart – Weimar, J. B. Metzler Verlag, 2003, sl. 624-626. [Článek lexikonu.]

46] Ediční poznámka. In: Alžběta Johanna Westonia, *Proměny osudu*. Z latiny přeložil a vysvětlivkami (s. 131-136) opatřil Eduard Petrů. Překlad revidovala Anežka Vidmanová. Latinskou edici revidoval Jiří Matl. Brno, Atlantis 2003, (Thesaurus absconditus, sv. 6.), s. 137-138.

- LINKA, Jan: Od bílé vrány k první vlašťovce. *Literární noviny* XV, 2004, č. 5, 26. 1., s. 9.

47] Kariéra, nebo věda (s Anežkou Vidmanovou, badatelkou v oboru středolatinských studií, hovoří Jindřich Pokorný). *Kritická příloha Revolver revue*, č. 25, březen 2003, s. 116-129. [Rozhovor.]

2004

48] Occultus Erfordensis, Summa recreatorum und Magister Johannes Hus. In: *Deutsch-böhmische Literaturbeziehungen. Germano-Bohemica, Festschrift für Václav Bok zum 65. Geburtstag*. Hrsg. Werner Williams. Hamburg, Verlag Dr. Kovač 2004 (Studien zur Germanistik Band 7), s. 379-388. [Studie.]

49] Staročeský pokus o hexametru a pentametru. *Slovo a smysl* I, 2004, č. 1, s. 21-51. [Studie; proneseno 18. 11. 1998 na FFUK v Kruhu přátel českého jazyka.]

50] Antika ve sborníku *Summa recreatorum*. In: Jana Nechutová (ed.), *Druhý život antického mýtu*, Brno, Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004, s. 143–150. [Studie.]

51] K řezenskému dopisu Jeronýma Pražského. *Husitský Tábor XIV*, 2004, s. 35–44/48. [Další kritické vydání a rozbor Jeronýmova listu (1. vyd. F. Šmahel, Neznámý dopis mistra Jeronýma Pražského, in: *Septuaginta Paulo Spunar oblata*, Praha 2000, s. 385–390).]

52] Kostnický Šimon od sv. Štěpána a *Summa recreatorum*. *Studie o rukopisech XXXV (2002–2003–2004)*, 2004, s. 3–13. [Edice veršovaného pamfletu (s. 4–9) obsaženého v rukopisu traktátu *Summa recreatorum*; s průvodním komentářem].

- HLAVÁČEK, Ivan: *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters* LXII, 2006, č. 2, s. 736.

53] Středolatinšská literatura. In: *Slovník latinských spisovatelů*. Vedoucí autorského kolektivu antické části slovníku Eva Kuťáková. Vedoucí autorského kolektivu neantické části slovníku Anežka Vidmanová. Ediční poznámku (s. 621–627) napsaly A. Vidmanová a E. Kuťáková. 2., přepracované a doplněné vyd. Voznice, Leda 2004. s. 29–48. (1. vyd. Praha, Odeon 1984.) [Slovníkové heslo.]

- KALIVODA, Jan: *Slovník latinských spisovatelů. Auriga. Zprávy Jednoty klasických filologů* XLIX, 2007, s. 151–156.
- LANGEROVÁ, Marie: *Knihovnička. Knihkupectví Teyflův dům. Literární noviny XV*, 2004, č. 36, 30. 8., s. 16.
- MAREŠ, Pavel: *Starý i nový slovník latinských spisovatelů. Souvislosti XV*, 2004, s. 255–258.
- FÖRSTER, Josef: *Addenda k novolatinšské části Slovníku latinských spisovatelů. Listy filologické* CXXXX, 2006, č. 3–4, s. 383–391.

54] Jak hlasovali účastníci ankety *Kniha roku 2004*. *Lidové noviny* XVII, 2004, č. 282, 4. 12., s. 15. [Příspěvek do ankety.]

2005

55] *Jistebnický kancionál*. Sv. 1. *Graduale*. Kritická edice. Praha, *Knihovna Národního muzea, II C 7*. Generální editoři David H. Holeton a Hana Vlhová-Wörner. Edd. Jaroslav Kolár, Anežka Vidmanová a Hana Vlhová-Wörner. Brno, L. Marek 2005, (*Monumenta Liturgica Bohemica*, sv. 2.), 294 s.

- HILEY, David: *Jistebnický kancionál [...]. Hudební věda* XLII, 2005, č. 3–4, s. 398–401.
- HLAVÁČEK, Ivan: *Jistebnický kancionál [...]. Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters* LXII, 2006, č. 1, s. 281.
- KUNETKA, František: *Jistebnický kancionál. Teologické texty* XVII, 2006, č. 1, s. 51–52.

56] Pařížský Dalimil plný překvapení. *Lidové noviny* XVIII, 2005, č. 207, 3. 9., příl. Orientace, s. 3.

2006

57] Bohemikální básník Vlachník z Weitmile. *Studie o rukopisech*, sv. 36 (2005–2006), 2006, s. 67–80. [Studie o žákovské poezii Vlachníka z Weitmile, obsahující edici úryvků básnického textu s incipitem *Ex fidei veterum scriptura cognovi.*]

58] Nad pařížskými zlomky latinského Dalimila. *Slovo a smysl* III, 2006, č. 5, s. 25–67. [Analýza pařížského zlomku latinské edice Dalimilovy kroniky.]

59] K žákovské písni o vínu a modlách [incipit: *Ex fidei veterum scriptura cognovi...*]. In: *Querite primum regnum Dei. Sborník příspěvků k poctě Jany Nechutové*. K vyd. připravili Helena Krmíčková, Anna Pumprová, Dana Růžičková a Libor Švanda. Brno, Matice moravská/FF MU, Výzkumné středisko pro dějiny střední Evropy: prameny, země, kultura 2006, s. 307–311. [Studie.]

60] Ke zprávě břevnovského mnicha o počátcích husitství. In: *My Jan bratr Žižka. Sborník z kolokvia „Jan Žižka a Žižkov“, které se konalo 11. října 2004*, edd. Jaroslav Hrdlička a Jan B. Lášek (*Pontes Pragenses* sv. 40), Brno, L. Marek 2006, s. 70–84. [Studie.]

61] Domnívám se, že [...] *Slovo a smysl* III, 2006, č. 5, s. 254–256. [Příspěvek v anketě Otázka pro... Starší literatura? (připravili Libuše Heczková, Josef Vojvodík a Jan Wiendl, s. 219–256).]

2007

62] K osobě autora Kratochvílníku krále Karla. In: *Donum magistrae. Ad honorem Dana Martínkové*. K vyd. připravili Zuzana Silagiová, Hana Šedinová a Petr Kitzler. Praha, Filosofia 2007, s. 140–153. [Studie.]

2008

63] Hus a Viklefovy Sermones super epistolas. In: *Angelus pacis. Sborník prací k poctě Noemi Rejchrtové*. Uspořádali Pavel B. Kůrka, Jaroslav Pánek a Miloslav Polívka. Praha, Historický ústav AV ČR 2008, s. 159–166. (Práce Historického ústavu AV ČR. Řada C – Miscellanea, sv. 20). [Studie.]

64] Ještě jednou k Privilegiu Alexandra Velikého pro Slovaný. In: *Pulchritudo et sapientia. Ad honorem Pavel Spunar*. K vydání připravili Zuzana Silagiová, Hana Šedinová a Petr Kitzler. Praha, Kabinet pro klasická studia, Filozofický ústav AV ČR 2008, s. 179–187. [Studie.]

65] Karel IV., *Legenda o svatém Václavovi* v novém českém překladu Richarda Maška. Poznámku k bibliofilskému vydání napsala Anežka Vidmanová. Knihu vyzdobil třemi barevnými mědirytinami s mezzotintou a dalšími prvky Karel Zeman. Praha, Bonaventura 2008, 27 s.

2009

66] Latinsko-česká miniatura. In: *Pokoušení Jaroslava Kolára. Sborník k osmdesátinám*. Editor Barbora Hanzová. Spolupracovali Jakub Sichálek a Boris Lehečka. Předmluvu Věnování (s. 5–6) napsala Blanka Hanzová. Praha, Ústav pro českou literaturu AV ČR – Univerzita Karlova, Filozofická fakulta 2009, s. 77–83. [Studie.]

67] Místo přípitku. K písni *Vinum bonum* a jejím bohemikálním verzím. In: *Epea pteroenta*. Růženě Dostálové k narozeninám. Edd. Markéta Kulhánková a Kateřina Loudová. Brno 2009, s. 301–311. [Studie.]

68] K vydávání bohemikální literatury z doby předhusitské. *Studia historica Brunensia* LVI, 2009, č. 1–2, s. 7–19. [Studie]

- ▶ „Anežka Vidmanová“. In: František Šmahel, *Nalézání, setkávání a mjení v životě jednoho medievisty*, Praha, Argo 2009, s. 279–299.